

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων Πανελληνίων 2009
Νεοελληνική Γλώσσα

A. Περίληψη

Στο κείμενο αυτό ο Άγγελος Τερζάκης αναφέρεται στη διαχρονική αξία του βιβλίου. Αρχικά υποστηρίζει τη δύναμή του, καθώς παρέχει τη δυνατότητα της ελεύθερης επιλογής, εδραιώνει το διάλογο και διασφαλίζει την ελεύθερη σκέψη και άποψη. Η συμβολή του βιβλίου στην ελευθερία και η «φύσει» αντίθεσή του στην πολιτική προπαγάνδα επιβεβαιώνεται από την προσπάθεια των αυταρχικών κυβερνήσεων να τα απαγορεύσουν ή να τα λογοκρίνουν. Η δύναμη αυτή του βιβλίου το καθιστά ως την πιο ενδεδειγμένη απάντηση στον αλλοτριωμένο πολιτισμό, γιατί θωρακίζει το πνεύμα και την ψυχή. Καταληκτικά ο συγγραφέας αναφέρει ότι η επιβίωση της ανθρωπότητας προϋποθέτει την επαναφορά του βιβλίου.

B1 ...με το ένα βιβλίο ν' ανασκευάζει ή να πολεμάει τ' άλλο, όλα μαζί σε γυμνάζουν στη διαδικασία του διαλόγου που συνίσταται στη μερική ή ολική άρση μιας άποψης και στη θέση μιας άλλης συμπληρωματικής ή αντίμαχης οδηγώντας τελικά στη σύνθεση. Πράγματι, κάθε βιβλίο αποτελεί την έκφραση μιας υποκειμενικής άποψης που θέτει τις βάσεις ενός γόνιμου διαλόγου με τον αποδέκτη επιτρέποντας την αποδοχή και την μερική ή ολική αμφισβήτηση. Τόσο στην περίπτωση της αποδοχής όσο και της αμφισβήτησης ο αναγνώστης διασφαλίζει το ερέθισμα για να προβεί στην αναζήτηση άλλων προτάσεων ή αντιπροτάσεων που θα του παράσχουν τη βεβαιότητα για την πληρέστερη προσέγγιση της αλήθειας. Με τον τρόπο αυτό ο αναγνώστης ασκείται στην κριτική και διαλεκτική θεώρηση των πραγμάτων.

B2 α) Ο Βολταίρος →προσδίδει εγκυρότητα και αποδεικτική ισχύ στη θέση του για την αξία του βιβλίου, δεδομένου ότι ο Βολταίρος είναι ένας διανοητής αναμφισβήτητου κύρους.

β) ...το ένα βιβλίο να ανασκευάζει ή να **πολεμάει** το άλλο

...να **ανάβει** το μάτι

...να **στυλώνει** το φρόνημα

...να **ψυχώνει** το χέρι

... **ακέφαλο** καθεστώς

B3 α) ανώνυμα

ετερόφωτος-αυτόφωτος

ελέγξιμος-ανεξέλεγκτος

ευθύνη-ανευθυνότητα

ελεύθερη-ανελεύθερη

αδυναμία-δύναμη

β) συνώνυμα

αρετή-αξία, πλεονέκτημα, προβάδισμα, δύναμη, αγαθό

γνώμη-άποψη

ισχύς-δύναμη

περιφρουρώ-διαφυλάσσω

φρόνημα-πεποίθηση, πίστη

B4 α) Πρόκειται για Ενεργητική σύνταξη

Μετατροπή: η αυθεντία δεν περιφρουρείται από καμιά αστυνομική δύναμη

β) Πρόκειται για Παθητική σύνταξη

Μετατροπή: ο άνθρωπος δεν θα χάσει τη μάχη

Γ. Έκθεση

Άρθρο

Τίτλος: Το βιβλίο στη σύγχρονη ηλεκτρονική εποχή

Πρόλογος: Πιστοποίηση του δεδομένου

Α' Ζητούμενο:

- Εκδίκηση του συστήματος που αντιπροσωπεύουν ⇒ εξετασιοκεντρικό σύστημα
- Κακογραμμένα συγγράμματα που δεν κεντρίζουν το ενδιαφέρον και το σεβασμό των μαθητών
 - Μηχανιστική αποστήθιση – χρησιμοθηρική προσέγγιση της γνώσης
 - Ανάγκη απελευθέρωσης από κατάσταση άγχους και φόρτισης
 - Παρωχημένη γνώση που δεν αντιπροσωπεύει τα δεδομένα και τις ανάγκες των νέων και της εποχής
 - Επιβολή του ενός βιβλίου σε κάθε γνωστικό αντικείμενο που οριοθετεί και δεν επιτρέπει το γόνιμο διάλογο και την κριτική πρόσληψη της πληροφορίας και της γνώσης
 - Η ανεπάρκεια του εκπαιδευτικού συστήματος σε συνδυασμό με την αλόγιστη χρήση της τεχνολογίας

Β΄ Ζητούμενο:

Τρόποι που θα συμβάλλουν στην αρμονική συνύπαρξη βιβλίου και ηλεκτρονικών μέσων πληροφόρησης

- Επανεκδοση σχολικών βιβλίων προσαρμοσμένη στα χαρακτηριστικά και στις ανάγκες του νέου και της εποχής
- Καθιέρωση – εισαγωγή στο σχολείο περισσότερων του ενός εγχειριδίου για κάθε γνωστικό αντικείμενο
- Συνδυασμός ψηφιακής – ηλεκτρονικής και έντυπης μάθησης
- Τα σχολικά εγχειρίδια να παραπέμπουν σε ιστοσελίδες
- Επαφή των παιδιών με συγγραφείς και ανθρώπους του πνεύματος στο πλαίσιο σχολικών ημερίδων
- Γνωστοποίηση και προώθηση βιβλίων μέσω της τηλεοπτικής, ραδιοφωνικής και διαδικτυακής διαφήμισης
- Μεταφορά λογοτεχνικών βιβλίων και ιστορικών μυθιστορημάτων στην τηλεόραση
- Ακουστικές εκδόσεις λογοτεχνικών βιβλίων
- Οργάνωση τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών με προσκεκλημένους λογοτέχνες
- Καθιέρωση και του ηλεκτρονικού σχολικού και εξωσχολικού βιβλίου